

1908-02-08

SENDER

Ingeborg (Plockross) Irminger

RECIPIENT

Jens Ferdinand Willumsen

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Dansk

Sender's location:

Frederiksberg (Danmark)

Mentioned people:

Harald Bing

Holger Drachmann

Archive:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/I/6 - I

TRANSCRIPTION

Uraniavej 11V.

8 Feb. 1908

Kære Willumsen

Dersom mit Brev har forbavset Dem, saa har Deres Svar ikke forbavset mig mindre – hvor kan De dog tro, at jeg vil have Dem til at afgive en Erklæring om, at De ikke er Urnens Fader. – Det er dog mærkeligt saa Mennesker har let ved at misforstaa hinanden, - men det maa vel ligge i at man ikke forstaaer at udtrykke sig, eller at en Ting ofte kan ses fra 2 Sider, og dog synes jeg, at jeg udtrykker mig ganske klart. Hvad jeg vilde med mit Brev var kun det, at rense mig for en mulig Mistanke, at bede Dem bekræfte at jeg ikke, i sin Tid, havde sat mit Navn, under et Arbejde jeg ingen Andel havde i, – det var kort og godt hvad jeg vilde. De siger at man af "Kunst" kan forstaae, hvorfor mit Navn staaer under, det er meget rigtigt, - men dem der ikke ser "Kunst"

de kan ikke forstaae. – Jeg skal bemærke, at jeg ikke selv ejer "Kunst" og ikke husker hvad der stod deri, men jeg tænkte ogsaa, da jeg læste Spørgsmaalet, at det vel af Bladet maatte fremgaae, hvorfor mit Navn stod under. Det har Manden altsaa ikke forstaaet, og derfor syntes jeg den burde svares.

Jeg kunde med 2 Ord have svaret derpaa, uden i mindste Maade at rokke ved, hvad der tidligere havde staaet i Bladene, men jeg fandt det rigtigst at raadføre mig med Dem derfor skrev jeg. – Det var ikke for at fortælle Folk, at jeg ogsaa havde min Del i Urnen, og ogsaa vilde have min Del af Æren, jeg er ikke saa ærekær som De gjerne vil tro, havde jeg følt mig krænkede, - saa havde jeg sikkert grebet ind paa et tidligere Tidspunkt, hvor Sagen endnu var aktuel, og ikke ventet til Urnen var gemt for alles Øjne. – Nej Willumsen der har De misforstaaet mig, men jeg tør vel nok kalde mig dens Moder, og eftersom Børn, af en Fader og en Moder, altid arver Faderens Navn, og ikke Moderens, saa maatte den ogsaa have Deres Navn, og ikke mit.

Jeg vil fortælle Dem ganske ærlig hvorledes jeg har taget denne Sag fra første Færd. Jeg troer det er den eneste Maade hvorpaa vi kan komme til en Forklaring med hinanden, thi det vilde dog være altfor komisk om vi skulde blive Uvenner over den stakkels Urne. Det har ikke i fjerneste Maade faldet mig ind at mit Brev skulde have den Virkning.

Altsaa. En Dag spørger Bing mig om jeg havde set at min store Urne skulde gemme Drachmanns Støv og om jeg ikke fandt, at det var en værdig Anvendelse af den, - hvilket jeg selvfølgelig bejaede. Næste Dag ser jeg i Avisen, at den af udført af mig efter Tegning af Dem. Jeg syntes

nok, det saa lidt underlig ud, men tænkte ved mig selv, hvorledes skulde det forresten ellers skrives, man kan dog ikke forlange en detailleret Beskrivelse af dens Tilblivelse. Mit Navn er bleven nævnt i Forbindelse med Urnen, og mer kan jeg ikke forlange.

Tiden gik og Manden blev begravet, saa en Dag opstaaer vedlagte lille Spørgsmaal i en Avis. Jeg skulde samme Eftermiddag over til Bing, og jeg spørger ham da om han ikke synes der er Grund til at svare, hvilket han benægter i det han siger, at om jeg vil følge hans Raad

skal jeg ikke røre ved den Sag. Jeg siger at det vil jeg selvfølgelig, som jeg altid følger hans gode Raad. – Og jeg burde have fuldt den kloge Mands Raad, saa havde man sparet sig for Misforstaaelser, dog vi kommer nok til Klarhed igjen. Men den næste Dag kom jeg til at tænke paa, at det maaske kunde have ubehagelige Følger for mig, om den ikke blev svaret. Jeg bestemte mig saa til at skrive til Dem, som den rette Vedkommende. Jeg beder Dem, om De ikke for min Skyld vil indrykke et Par Ord og forklare Sammenhængen, og hvis ikke om De saa vil tillade mig at skrive det jeg foreslaaer, jeg dicterer Dem ikke noget, jeg kræver ikke noget, jeg forklarer Dem kun Sagen og henstiller til Dem, om De ikke finder, at det er rigtigt at handle saadan og saadan. Med andre Ord, jeg overlod ganske til Dem at give det den Form De vilde. Men nu kommer vi vist til Kærnen, den Form jeg foreslog, har De ikke syntes om.

Jeg skrev ganske vist ikke at den var lavet efter Deres Tegning, men jeg skrev, hvilket forklarer endnu mere, at vi var unge Kunstnere, at vi ikke kunde staae paa egne Ben, at vi ikke

kendte vore egne Evner – og at De var vor kunstneriske Leder, – det er med andre Ord, vi var upersonlige famlende og umodne, – og hvilket fornuftigt Menneske, som læste de Linier, troer De, ikke vilde give Dem Æren, som den der ledede, og ikke den der blev ledet, selv om han i og for sig havde været et villigt Redskab i Lederens Haand. Jeg kan med min bedste Villie ikke se, at der er rokket ved Deres Paternitet, – men skal vi endelig til at tvistes om, hvem der har lavet den, saa forekommer det mig at jeg med Englefrisen i min Tanke netop forbandt en høj Kuppel, der hvælvende sig op over Frisen og jeg ejer en løselig Skitse af samme Form, at De forstod min Tanke og gav den fast Form i Linien og Holdning, det vil jeg ingenlunde benægte, den anden Urne husker jeg derimod saa tydelig at De tegnede Formen til, – men

jeg vil aldeles ikke forfægte noget, thi det var netop det vidunderlige ved de senere Ting vi lavede sammen, at den Enes Tanke spandt sig ind i den anden, saa det gik som en Leg som naar En begynder paa en Melodi, den anden ikke kan komme paa, men neppe er Tonen givet, før han kan synge

med, uden han selv ved hvordan. Men at Æren for Frembringelserne først og fremmest skyldes den Toneangivende, det skal jeg aldrig vove at benægte. Og at jeg aldrig havde lavet hverken Askeurnerne eller Vækst, om ikke De havde ledet mig, og forstaaet i hvad Stemning jeg helst skulde arbejde, det kan jeg ogsaa fuldt ud underskrive. Kun De tre vil jeg gjerne være Moder til, for Dem har jeg selv levet med i, men det er meget mulig at de ligner Faderen meget mere, det maa andre bedømme og ikke jeg.

Imidlertid jeg troer at De nu forstaar mig. Jeg havde nær fortabt mig i gamle Minder.

Hvad De skriver om Drachmanns Familie, det bøjer jeg mig selvfølgelig for, – og havde ogsaa rettet mig efter Deres Ønske – derfor skrev jeg til Dem.

Jeg haaber imidlertid ikke, at denne lille Skærmydsel har bragt noget Skaar i vort Venskab – det vilde blive en lidt for kostbar Urne.

Deres hengivne

Ingeborg Plockross.

OMTALTE VÆRKER

Holger Drachmanns urne.

Uranian IV.

8 Feb. 1908

Kære Willum

Ussam mit Brev har forbaudet
dem, saa har deres Brev ikke forbaudet
sig mindre - hvor kan de dog
tro, at jeg vil have dem til at afgive
en Erklæring om, at de ikke er Uranians
Fader. - Det er dog mærkeligt saa
mennesker har det ved at misfor-
staa hinanden. - men det maa
vel ligge i at man ikke forstaar at
udtrykke sig eller at en Ting ofte
kan ses fra 2 Sider. og dog synes jeg,
at jeg udtrykker mig ganske klart.
Hvad jeg vilde med mit Brev var
kun det, at anse mig for en rigtig
Misbank, at bede dem bekræfte
at jeg ikke, i sin Tid, havde sat mit
Navn under et Ordlyd, jeg ikke
havde i. - det var kort og godt
hvad jeg vilde. De siger at man af
"Rümt" kan forstaa, hvorfor mit
Navn staaer under, det er meget
rigtigt, - men den der ikke er "Rümt".

de kan illu fortæle. — J skal bemærke
at jeg illu selv er Rødt og illu hvidt.
Maad der stod heri, men J tænkte ogsaa
da J læste Gengensindet, at det vel
af sig selv maatte fremgaar, hvorfor
ind i den Stad under, det har Maade
altsaa illu fortælt, at derfor ogsaa
J der kunde ogsaa. J kunde med
2 Ord have sagt derud, uden i mindet
Maade at række ud, hvad der tidligere
haade staaet i Betragtning, men J fandt
det rigtig at raadfor mig ind i den derfor
skriv jeg. — Det var illu for at fortælle
Folk, at jeg ogsaa haade min Løb i Urum,
og ogsaa vilde have min Løb af Urum,
jeg er illu saa arbejdssom som de gamle
vil fra, haade jeg selv mig berømt, —
saa haade jeg alment gædet ind paa et
bedt Tidspunkt. Hvor Lige indt
var atvæl, og illu venter til Urum var
givet for Alles Gne. — Nu William
der har de mistroicaet mig. De er i
Gandhed Abens Fader, men jeg
har vel nok kaldt mig dens Moder,
og efter som Børn, af en Fader og en
Moder, altsaa arve Faderens Naam,
og illu Moderens, saa maatte den
ogsaa have dens Naam, og illu mig.

J vil fortælle den ganske Aars Quor-
tides J har sagt den Sag fra fortælt.
J haade det er den eneste Maade Urmager
vi kan komme til en Forklaring med
hinanden, thi det vilde dog være alfor
komisk om vi skulde bli Urmager
over den Stahls Urm. Det har illu
i fremtiden Maade faldt mig ind at
mit Børn skulde have den Værdning.
Altsaa. En Sag ogsaa Børn mig
om J haade det at min store Urm,
skulde kunne. Enachmann Han og
am J illu fandt, at det var en vordig Me-
vindelse af den. — hvilket J selvfølgelig
besaede. Næste dag ser J. Navn, at den
er indført af mig efter Tegn af den. J agter
nok, det saa lidt underligt ind, men tænkte
med mig alle Urmageres skide det foreslun
eller skrive, men han dog illu fortæle en
detaillert Beskrivelse af den Urmager
med Naam, er blun skrevet i Forbindelse
med Urm, og mig kan J illu fortæle.
Tidspunkt og Urmager blev ogsaa, saa
en Sag apoteker vedlæste alle Gengensind
i en Aars J skulde kunne Urmager
dog over til Børn. og jeg ogsaa kan de
am han illu ogsaa der er Grund til
at være, hvilket han berører det
han siger, at am J vil følge hans Raad

skae jeg ikke roie ved den Sag. Jeg siger
at det vil jeg selvsagt, som jeg altid
følger hans gode Raad. — Og jeg kunde
have foreslået den klare Brands Raad,
saa kunde man sparet sig for Misforstaa-
elser, dog vi kommer nok til Klarhed
igjen. Men den næste Sag kommer jeg til at
have paa, at det maaske kunde have
uønskelige Følger for mig, om der ikke blev
svaret. Jeg bestemte mig saa til at skrive
til Dem, som den rette Vedkommende,
jeg beder Dem, om De ikke for min Skyld vil
indrykke et Par Ord og forklare Sammen-
hængen, og hvis ikke andet saa vil tillade
mig at skrive det jeg foreslaar, jeg dicterer
Dem ikke noget, jeg kraever ikke noget, jeg
forklarer Dem kun Sagen og henstiller
til Dem, om De ikke finder, at det er rigtigst
at handle saadan og saadan. Med
andre Ord, jeg overlod ganske til Dem at
give det den Form De vilde. Men nu
kommer vi vist til Navnet, den Form
jeg foreslog, har De ikke rettes an.
Jeg skrev ganske vist ikke at den var
lavet efter Louis Fagins, men jeg skrev,
hvilket forklarer indvunden Navn,
at vi var unge Børnsbørn at vi ikke
kunde staa paa egne Ben, at vi ikke

kendte vorre egne Løner - og at de var
 vor kunstneriske Leder - det er med
 andre Ord, vi var uinteressante fam-
 lende og imodne, - og hvidt for-
 nægtigt Menneske, bærer de som
 Løst de Løner, bærer de, ikke vilde
 give dem Løner, som den der
 ledede, og ikke den der blev ledet,
 selv om han i og for sig havde
 været et villigt Redskab i Lederens
 Vlaand. Ty kan med min betrag-
 telse ikke se, at der er rokket ved
 deres Paternitet, - men skal vi
 endelig til at tænke om, hvem der
 har lavet den, saa forklarer det
 mig at vi med Engelfrisen i min
 Tanke netop forbandt en liden Rys-
 sel der brølede og op over Frisen
 og der en liden Rys, af samme
 Form, at de forstod min Tanke
 og gav den fast Form i Løser
 og Holdning, det vil og uiguelunde
 benægte, den anden Urus
 huske og dermed saa tydelig at
 de begynder Form til, - men

hvil aldels ikke forfægte noget, blot
det var netop det vidunderlige ved
den senere Tid vi levede sammen
at den Læses Væske opvandt sig ind
i den anden, saa det gik som en Lyg
sammen naar den begynder paa en Væde.
At den anden ikke kan komme paa,
men sigge er Tænkning, for den
kan sigge med uden naar den ved
hvordan. Min at den for Tænkning
trængsel som først og fremmest sket
des den Tænkningens, det skal
jeg aldrig have at benytte. Og at
den aldrig havde læst hverken
Astronomi eller Væde, om
ikke de havde læst mig, og forstaaet
i hvad Tænkning den ligger skulde
aflyde, det kan den ogsaa fældt
at underkender. Den kan se sig
den gamle vore Moder, for den kan
den hele livet med i, men det er mig
næsten at de ligner Tænkning, men
men, det maa andre bedømme
og ikke jeg.

Imidlertid jeg tror at de nu forstaa
mig. Jeg havde nær forfægtet mig i
gamle Tider.

Hvad kan skrive om Crachmanns
Familie, det bærer jeg mig selv
for. - og havde ogsaa rettet mig
efter deres ^{hvor} derfor skrive jeg
til dem.

Jeg troer imidlertid den, at
denne lille Skarpskud, har
bragt noget Skarps i vort Ven-
skab - det vilde blive en
lidt for kastbar Vene.

Dens Venquin

Torborg Høckmann

„Ret skal være Ret“. — Kære „Eks.
trablad“ ! I Alfred Jacobsens „Kunst“ for
1900 (2. Aargang) findes paa et af de før-
ste Ark den Askeurne, som blev benyttet
til Holger Drachmann. Der findes anført,
at Urnen er af Frk. Plockross, medens
det ellers overalt hedder, at den er af
J. F. Willumsen. Hvad er det rigtige? —
Vi kan ikke tro andet, end at Betegnelsen
i „Kunst“ har været forkert.

H
1
6
H
A